

Hormonální antikoncepce před 63 lety nahradila kravskou moč, krokodýlí trus i magické rituály. Dnes ji ženy užívají stále méně

30.9.2023 - Petr Lesenský | Dýcháme

Přestože byla první antikoncepční pilulka schválena v šedesátých letech minulého století v USA, s prostředky bránícími neúmyslnému početí lidé experimentovali daleko dříve.

Některé praktiky se mohou zdát úsměvné, jiné zase budí hrůzu. Naši předci vedle magie spoléhali třeba na zvířecí trus, požívání vnitřností nebo kondom z lněného plátna.

Přestože obliba hormonální antikoncepce upadá, 1 této pilulce ze 60. let 20. století vděčíme za sexuální revoluci. Díky ní poprvé jednoznačně došlo k oddělení sexu a reprodukce.

Pro naše předky byl totiž sex někdy více než potěšením zdrojem obav. Účinná ochrana před nechtěným těhotenstvím neexistovala a početná rodina znamenala větší chudobu. Není tak divu, že po dlouhá staletí lidé po celém světě používali k zabránění početí velmi kreativní, ale mnohdy i nebezpečné praktiky a prostředky.

Dávne formy antikoncepce nejsou pro slabé povahy

Záznamy z roku 1850 př. n. l. nám ukazují, že mezi nejoblíbenější staroegyptské metody kontroly plodnosti patřilo používání medu a akácie jakožto přírodních spermicidů. Ženy z nich míchaly směs, do které namáčely textilní vlákna nebo bavlnu. Ty si před pohlavním stykem vložily do pochvy a tato kombinace pak zabila část spermií dříve, než se dostaly do dělohy.

Egyptanky však ve strachu z nechtěného těhotenství našly kuráž i k odvážnější metodě. Tou byl krokodýlí trus, který společně s dalšími přísadami vytvořil pesar. Jednalo se spíš o takovou zátku, kterou si ženy vkládaly před pohlavním stykem do pochvy. *„Tento způsob ochrany mohl být účinný. Krokodýlí trus je totiž mírně alkalický, podobně jako dnešní spermicidy, které se v současnosti běžně používají,”* vysvětluje **Tomáš Koubík**, zakladatel společnosti Sexshop.cz. Podobný způsob praktikovaly také Indky, pouze vyměnily krokodýlí trus za sloní.

V dobách antického Řecka se ženy chránily před početím tampóny, které byly napuštěné olivovým olejem, medem, citrónovou šťávou nebo cedrovou pryskyřicí. Žádná kouzla v tom ale nehledejme. Všechny zmíněné složky totiž měnily pH pochvy natolik, že se spermiím v takto silně kyselém prostředí opravdu nedařilo.

Hepčík, Bůh ti žehnej

Na magii a kouzla spoléhaly ženy až ve středověku. Církev totiž významně omezila do té doby známé antikoncepční metody. A protože milence ani v tomto složitém období neopustila chuť na sex, hledali si stále nové metody, jež by nechtěnému početí zabránily. Právě proto se ženy spoléhaly na různé amulety, zařikadla, nebo dokonce i žebra z černé kočky či sušená varlata lasičky. Ze strachu z nechtěného otěhotnění ženy často sahaly i po mnohem nepříjemnějších praktikách, jako bylo požívání živých vos nebo pití kravské moči. Po staletí naši předci věřili rovněž tomu, že zamezí otěhotnění vyloučením semena z pochvy tak, že po styku žena rychle vstane, začne kýchat a hlasitě křičet.

Ženy se samozřejmě nespolehaly pouze na tyto pošetilé metody. Podle dochovaných informací již ve středověku pily různé čaje a odvary z bylin. Ačkoliv se i to na první pohled může zdát jako nesmysl, některé lektvary zafungovat mohly. Jako účinné mohlo být i pití vody, ve které kováři chladili kleště. Taková voda totiž obsahovala stopové množství olova, které způsobuje neplodnost.

S olovem, rtutí či arzenem ostatně experimentovali již staří Egypťané, Asyřané, Řekové a Číňané. „V té době však nemohli vědět, že těžké kovy kromě neplodnosti způsobují také selhání ledvin a plic či trvalé poškození mozku,“ upozorňuje na rizika **MUDr. Marek Broul, Ph.D., MBA, FECSM**, primář sexuologického oddělení Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem a urolog Urologického oddělení Nemocnice Litoměřice.

Kondomy zabránily nechtěnému těhotenství i chorobám

Skutečnou revoluci v ochraně zdraví obou partnerů představoval až kondom. První prototyp v 16. století zhotovil italský lékař Gabrielle Fallopio. Jeho pouzdro na penis chránilo proti nákaze syfilidou a bylo vyrobeno z lněného plátna. Před nástupem latexu si ostatně pánové na penis nasazovali skoro všechno. Jako historická ochrana jim sloužila rybí a jehněčí střeva, plátěné kondomy, které proslavil legendární milovník Casanova, a v Japonsku dokonce i návleky z želvího krunýře nebo kůže známé pod názvem kabuto-gata.

Tyto rané kondomy se používaly v různých středověkých kulturách. Mnohem horší představa, než že si partner na penis nasazuje zvířecí střevo, byl fakt, že tyto rané bariérové metody byly určeny k opakovanému použití. Na penis se připevňovaly pomocí pásků a mezi jednotlivými použitími se musely čistit.

Primární funkcí kondomů bylo chránit oba partnery před pohlavně přenosnými chorobami. „Kondom je vlastně dodnes nejen jedním z nejbezpečnějších antikoncepčních prostředků, ale také nejúčinnější možností, jak se bránit nejrozumnějším pohlavně přenosným nemocem. Díky extra tenkým materiálům jej ani jeden z partnerů při styku necítí,“ říká Tomáš Koubík. Existují však i kondomy, s nimiž si mohou páry sex mnohem více užít. „Kondomy s vroubkami, výstupky a drážkami jsou oblíbené zejména u žen, kterým přinášejí patřičnou stimulaci a více vzrušení,“ doplňuje Koubík.

Máte doma bidet? Možná vás překvapí jeho původní využití

Co asi mnoho lidí překvapí, je původní využití bidetu. Dnes je primárně využíván pro hygienu intimních partií po toaletě, nicméně historicky byl určen k poněkud jiným účelům. Již ve starověkém Řecku si v něm ženy vyplachovaly intimní partie po sexu ve snaze zabránit početí, tudíž sloužil jako antikoncepční pomůcka. Tím, že byl tento jeho účel znám, bylo jeho používání v některých obdobích zakázané. Proto byl kamuflován a zasazován do různých typů nábytku, ozdobných křesílek či komod. Takzvaná postkoitální sprcha byla přímo navržena tak, aby proud vody zasáhl ženskou vagínu. K výplachům se využívaly různé typy roztoků. Například ženy ve starověkém Římě se sprchovaly octem, zatímco v předindustriální Americe se jako přirozená antikoncepce využívaly bylinné výluhy. V 50. a 60. letech pak dokonce Coca-Cola.

Asi vás nepřekvapí, že ani tyto metody nebyly zcela účinné, a tak budme rádi, že dnes můžeme volit prověřené formy antikoncepce.

<https://www.dychame.cz/hormonalni-antikoncepce-pred-63%E2%80%AFlety-nahradila-kravskou-moc-krokodyli-trus-i-magicke-ritualy-dnes-ji-zeny-uzivaji-stale-mene>